

---

## Notiser

---

NYTT FRA NETT

---

### Fri tilgang til JAMA

Helsebiblioteket har inngått en avtale med den amerikanske legeforeningen om fri tilgang til *JAMA* fra norske IP-adresser.

Avtalen med The American Medical Association innebærer at alle som logger seg inn fra en hvilken som helst PC i Norge er sikret tilgang til *JAMA*, uten at det kreves brukernavn og passord. Tilgangen gjelder også til *JAMAs* ni spesialtidsskrifter.

*Les hele saken: [www.tidsskriftet.no/11481](http://www.tidsskriftet.no/11481)*

---

### Ny viten om urinveisinfeksjoner

Noen må slite med gjentatte urinveisinfeksjoner mens andre aldri rammes. I en doktoravhandling ved Karolinska Institutet har Milan Chromek og hans kolleger studert hvordan urinveiene forsvarer seg mot bakterier, hvordan bakteriene kan overvinne forsvaret og hvordan infeksjonen kan føre til nyreskader.

Chromek har funnet at urinveiene og nyrene produserer bakteriedrepende peptider. Når bakteriene når urinveiene øker kroppens produksjon av disse peptidene raskt, og dreper bakteriene før de rekker å formere seg. Avhandlingen viser også at bakteriene har utviklet en effektiv taktikk for å forsvare seg mot peptidene ved å formere seg i en såkalt biofilm, og dermed lurar både peptidene og de øvrige immunforsvaret. I noen tilfeller klarer bakteriene også å komme seg helt frem til nyrene, noe som kan ødelegge nyrevevet.

Forskergruppen skal nå undersøke muligheten for å øke kroppens egen produksjon av bakteriedrepende peptider, og på den måten forebygge urinveisinfeksjon og andre bakterieinfeksjoner.

*Les hele saken: [www.tidsskriftet.no/11520](http://www.tidsskriftet.no/11520)*

---

## – Sæd kan trigge livmorhalskreft

Britiske forskere mener sæd kan fremprovosere livmorhalskreft hos kvinner som allerede er utsatt. Forsknings sjef og avdelingsleder ved Kreftregisteret, Steinar Ø. Thoresen, mener forskerne drar resultatene fra laboratoriet vel langt når de ifølge *Nature News* konkluderer med å oppfordre seksuelt aktive kvinner som er i risikogruppen til å bruke kondom.

Forskerne fant at prostaglandin som ble tilført kreftcellene aktiverte genet i cellene som fører til at blodårene utvider seg. Hos en pasient kan dette føre til at kreftsvulsten vokser, skriver *Nature News*. Det samme skjedde i en annen studie, da forskerne brukte celleprøver fra en kvinne med diagnosen livmorhalskreft. Studiene er publisert i henholdsvis *Endocrinology* og *Human Reproduction*.

Steinar Thoresen understreker at studiene ikke er utført på levende pasienter, men cellelinjer av kreftceller. Han mener konklusjonene er dratt altfor langt i disse studiene.

*Les hele saken: [www.tidsskriftet.no/11490](http://www.tidsskriftet.no/11490)*

---

## Snakker barnehelse med de store

Nylig var statsledere, organisasjoner og eksperter på barnehelse samlet på et høynivåmøte i New York, under ledelse av Norges statsminister Jens Stoltenberg. Målet med høynivåmøtet, som ble arrangert av den norske regjeringen i samarbeid med UNICEF og *The Lancet*, er å styrke innsatsen mot barnedødelighet.

Noen av tiltakene det jobbes for er et bedre helsevesen og bedre tilgang til medisinsk utstyr, lavkostnadstiltak og økte statlige bevilgninger. For eksempel kan vaksiner mot lungevirus, forebygging og behandling av hiv og aids, behandling av diaré og malaria, og myggnett innsatt med insektdrepende midler øke muligheten for en nedgang i barnedødeligheten.

*Les hele saken: [www.tidsskriftet.no/11528](http://www.tidsskriftet.no/11528)*

---

## Billigere medisiner for mange

Fra 1.10. 2006 gikk åtte virkestoffer over fra begrenset til fritt bytte. Pasienter kan nå få billigste medikament blant annet ved leddgikt, depresjon, brystkreft og Parkinsons sykdom. Fra ordningen for generisk bytte for legemidler på apotek ble etablert i 2001 har 13 virkestoffer kun vært henvist til ordningen med begrenset bytte. Med fem års erfaring med bytteordningen og ny forskning, har Statens legemiddelverk kommet frem til at åtte av virkestoffene trygt kan gå over til fritt bytte.

*Les hele saken: [www.tidsskriftet.no/11553](http://www.tidsskriftet.no/11553)*

---

Publisert: 5. oktober 2006. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 3. juli 2026.